

๔. สาระสำคัญของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๔.๑ หลักการและเหตุผล

โดยที่นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี เห็นว่า การตรวจราชการเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้การตรวจราชการ ติดตามการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุ่มค่า โปร่งใส ตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จึงสมควรเสริมสร้างความเข้มแข็งการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในกระบวนการตรวจราชการ เพื่อให้ผู้ตรวจราชการ ได้รับทราบข้อมูลในพื้นที่ที่ครอบคลุมในทุกมิติ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการตรวจราชการ ตลอดจนการวินิจฉัยสั่งการ ของรัฐบาล ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างยั่งยืน

๔.๒ บททั่วไป

ระเบียบนี้ ได้กำหนดนิยามที่เป็นสาระสำคัญไว้สองประการคือ

๑) ให้ “จังหวัด” หมายความว่ารวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย เนื่องจากพื้นที่กรุงเทพมหานครอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ตรวจราชการกระทรวงด้วย

๒) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้และเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยและตีความเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

๔.๓ หมวด ๑ คณะกรรมการส่งเสริมการตรวจราชการ

หมวดนี้ได้กำหนดสาระสำคัญไว้ประการหนึ่งคือ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการตรวจราชการ ประกอบด้วย หัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน หัวหน้าผู้ตรวจราชการทุกกระทรวง เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการ สำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ และเจ้าหน้าที่สำนักตรวจราชการ ที่ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย จำนวนสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ (ระเบียบฯ ข้อ ๕)

หน้าที่และอำนาจ คณะกรรมการส่งเสริมการตรวจราชการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (ระเบียบฯ ข้อ ๖)

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ การได้มาและการทำหน้าที่ของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน

(๒) วางแนวทางปฏิบัติงานของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน เพื่อการมีส่วนร่วมกับกลไกการตรวจราชการ อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) พิจารณาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๑ เพื่อเสนอชื่อเป็นที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน

(๔) เสนอความเห็นต่อปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในการปฏิบัติงานของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน

(๕) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

(๖) เชิญหน่วยงานหรือบุคคลมาให้ความเห็นต่อคณะกรรมการ

(๗) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ระเบียบนี้กำหนดหรือที่เกี่ยวกับการตรวจราชการตามที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

THAILAND 4.0
ประเทศไทย 4.0

๔.๔ หมวด ๒ ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน

หมวดนี้ได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน ไว้ดังนี้

๔.๔.๑ จำนวนที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน (ระเบียบฯ ข้อ ๘ และ ๑๑) ได้แก่ ในจังหวัดหนึ่ง ๆ มีที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวิชาการ รวม ๔ ด้าน ด้านละไม่เกิน ๓ คน รวมจังหวัดละไม่เกิน ๑๒ คน กรอบจำนวนที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน รวมทั้งสิ้น ทั้ง ๗๖ จังหวัด และกรุงเทพมหานครด้วย เป็นจำนวน ๙๒๔ คน

๔.๔.๒ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน (ระเบียบฯ ข้อ ๙) ดังนี้

(๑) เป็นผู้มีความรู้ และประสบการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด ในด้านที่ตนสมัคร

(ก) ด้านเศรษฐกิจ เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเงินการคลัง แรงงาน อุตสาหกรรม การเกษตร การพาณิชย์ การคมนาคม การท่องเที่ยว หรือการพลังงาน

(ข) ด้านสังคม เกี่ยวกับสังคม สาธารณสุข ศาสนา วัฒนธรรม กีฬา ชุมชน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น

(ค) ด้านสิ่งแวดล้อม เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม หรือทรัพยากรธรรมชาติ

(ง) ด้านวิชาการ เกี่ยวกับการศึกษา กฎหมาย การวิจัย การบริหารจัดการ ความมั่นคง การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี หรือการสื่อสาร

(๒) เป็นผู้ที่อยู่อาศัยในจังหวัดไม่น้อยกว่าสามปี นับถึงวันที่สมัคร

(๓) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ และสมัครใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน

(๔) ไม่เป็นข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง เจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น รวมถึงเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นของรัฐ

(๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๖) ไม่เป็นบุคคลไร้ความสามารถ

(๗) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

๔.๔.๓ วาระการดำรงตำแหน่ง (ระเบียบฯ ข้อ ๑๒) ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ปลดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชนที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการสรรหาอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งในจังหวัดเดียวกันติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

๔.๔.๔ หน้าที่ของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน (ระเบียบฯ ข้อ ๑๕)

(๑) ให้คำปรึกษา ข้อมูล ข้อเท็จจริง และประเด็นปัญหาในพื้นที่ แก่ผู้ตรวจราชการในเรื่องที่ตรวจราชการ หรือตามที่ได้รับทราบการประสานงาน

(๒) เข้าร่วมการตรวจราชการกับผู้ตรวจราชการตามที่ได้รับทราบการประสานงาน

(๓) นำนโยบาย และผลงานของหน่วยงานที่ได้รับจากการเข้าร่วมการตรวจราชการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ และแจ้งผลให้ผู้ตรวจราชการทราบด้วย

(๔) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ผู้ตรวจราชการมอบหมาย

๔.๔.๕ ค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ (ระเบียบฯ ข้อ ๑๖) ให้ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน ได้รับค่าตอบแทนเป็นรายครั้งตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

๔.๔.๖ การเชิญที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชนเข้าร่วมการตรวจราชการ (ระเบียบฯ ข้อ ๑๗) ผู้ตรวจราชการอาจประสานขอให้ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน เข้าร่วมการตรวจราชการครั้งหนึ่งครบทุกด้าน หรือด้านหนึ่งด้านใดก็ได้ แต่รวมกันแล้วต้องไม่เกินครั้งละสี่คน

๔.๔.๗ การประเมินที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน (ระเบียบฯ ข้อ ๑๘) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จัดทำการประเมินที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน เพื่อเสนอคณะกรรมการส่งเสริมการตรวจราชการ

๔.๕ หมวด ๓ มาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่และจริยธรรมของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน

หมวดนี้ ได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่และจริยธรรมของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน ที่เป็นสาระสำคัญไว้ดังนี้ (ระเบียบฯ ข้อ ๑๙, ๒๐ และ ๒๑)

- (๑) พึงปฏิบัติหน้าที่อย่างสุจริต เที่ยงธรรม และเหมาะสม
- (๒) พึงถือเป็นหน้าที่ในการเข้าร่วมการตรวจราชการเมื่อได้รับการประสานทุกครั้ง เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมการตรวจราชการได้
- (๓) พึงรักษาความลับของทางราชการที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่
- (๔) ไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่งของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน ไปแสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้ สำหรับตนเองหรือผู้อื่น
- (๕) ต้องเคารพสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการตรวจราชการ